

**Tal vid Ystads Gymnasium den 26 maj 2018
50 årsjubileum**

KÄRA VÄNNER,KÄRA JUBILARER!

Jag hörde talas om en gammal gumma som alltid hade

något gott att säga om alla.Prästen i församlingen

tyckte att det var märkligt så han beslöt att testa

gumman och så sa han: "inte kan väl mor säga

något gott om djävulen i alla fall?:JAA,man kan ju

alltid säga att han är flitig!!"Jag ska försöka hålla

mig på gummans spår när jag nu ska se tillbaka

på hur det var en gång i min kära skola,även om

jag inte kommer att säga något gott om allt och

alla.Men ändå försöka se tillbaka på skoltiden med

ett öppet, positivt sinne.För det är ju lite som med

lumpen,man minns mest och bäst det roliga.

Det var svårt att tacka nej till att hålla jubileumstalet

på min och flera andras 50-årsdag som student..När

Marie frågade mig så bad jag få några dagar att

fundera på.Ärligt talat:det kändes som en stor ära att få tillfället att FÖRSÖKA sammanfatta skoltiden och tiden därefter..Och då tänkte jag:vad minns jag tydligast personligen egentligen:skolkompisarna, lärararna eller särskilda situationer och händelser?? Säkert en blandning av allt.Det har ju trots allt hänt en massa under de här 50 åren som ockuperat min hårddisk.Och så tänkte jag:känner de andra igen mig ? Känner jag igen dem ? Ang.presentationen av oss! Har det hänt mycket med mig personligen? Jodå:mindre hår,större mage och sämre minne.Ok magen, det ser jag gäller fler så det kan vi lämna därhän.Det är ju inte exakt på dagen 50 år, utan för min klass var det den 18 maj 1968 som vi sprang ut på trappan som nybakade studenter, ut i LIVETS skola.Så här i efterhand har nog en del lagt till och skulle vilja kalla det Livets HÅRDA skola.

Och hårt har det nog tidvis varit för oss alla
och vem har sagt att det inte skulle vara det?
Ystads Högre allmänna läroverk, har alltid
gillat den benämningen på min under 7 år
kära skola. Gick ju 4-årig realskola och sedan
Latinlinjens halvklassiska gren. Österportskolan
eller som nu Ystads Gymnasium, kanske mer
i tiden, men lite platt! LATINlinjen. Latinet-ligger
mig mycket varmt om hjärtat. Dels för att
jag har haft nytta och glädje av det personligen
och dels nytta av det senare under teologi-
studierna och i mitt arbete. Och det kan
man ju i ärlighetens namn inte säga att man
har haft med alla de andra ämnena och de
kunskaper man fick därigenom. Latinet-ett
dött språk? Nej verkligen inte utan ett i högsta
grad, åtminstone för mig, levande språk!! Birger
BlommanBlomkvist säger jag bara, ungefär

som när Hasse Alfredsson sa,jag säger bara
Roger Moore,nä,någon Roger Moore var
käre Birger kanske inte,men en fin man,en
lärd man som lärde mig att älska latinet.
"Otium cum dignitate",Vila med värdighet ,
alltså det som gäller oss pensionärer,välförtjänt
vila efter avslutat livsvärv.Ord av Cicero där
detta att njuta sitt otium blivit ett bevingat
uttryck i svenskan.Ja det finns många härliga
latinska sentenser som slagit sig ner i det svenska
språket.När man ligger därhemma i trädgården
och kämpar med krattan kan man utropa: Mala
herba non interit: Ogräs är inte lätta att utrota.
Och det lite vackrare och mer poetiska:Amor
vincit omnia:kärleken besestrar allt! Minns när
jag fick frågan om att analysera en mening .Och
latinska ordet dum som betyder medan band

ihop meningen."Vad är det för en sats",frågade

Birger, varpå jag kvickt svarade en DUM-SATS .

"Driver du med din gamle lärare", svarade

Birger med glimten i ögat. Ja, många var profilerna

och ännu fler stofilerna. Snällaste betydelsen av

stofil är original och jag vill tro att originalen

var fler på vår tid. I svenska hade jag HT, Hans

Torsten Nilsson. Mannen med det stora skägget. S

å stort att man ibland kunde se tydliga tecken på

vad han haft till frukost..Vad jag särskilt minns

av honom är hur han kommer in till lektionen

citerandes Carl Jonas Love Almqvist:"Så jag

målar Donna Bianca, ty så roar mig att måla",

inte en gång bara utan flera lektioner i sträck.

Det är det jag minns inte någon fortsättning

eller utläggning ,kort och gott citatet. Som

sagt, originalen var många och smeknamnen

lika många. Ingen nämnd och ingen glömd. En kär

prästkollega sa en gång när vi kom fram till att vi haft samma religionslärare, eller i kristendomskunskap som det står i betyget, samma lärare här på läroverket, han sa: "man kan inte påstå att han är orsaken till att jag började läsa teologi och ville bli präst." Säger en del om den läraren. Jag kunde bara hålla med. Samme lärare brukade fråga när vi kom tillbaka efter att ha varit sjuka: "vad har fattats dig? Har du haft malaria"? På tal om betyg vill jag bara påminna er om hur betygsgraderna var på 60-talet: ...A=Berömlig, a=Med utmärkt beröm godkänd, AB=Med beröm godkänd, Ba=Icke utan beröm Godkänd, B= Godkänd, BC= Icke fullt godkänd, C= Otillräcklig. Vi äldre minns det som lite nostalgi, ni yngre undrar säkert: hur tänkte

man där?? Ge ett ex.i betyget,"lärjunge".

Och jag undrar ibland hur man tänker idag när betygssystemet ses över och ändras titt som tätt.Matte var inte mitt favoritämne! Skönt var det därför att slippa det i gymnasiet.Men i realskolan kämpade jag med det.Jag minns en av lärarna i matte som sa till mig när jag stod därframme vid katedern när han skulle granska och rätta i mitt räknehäfte,han sa:" du skriver granna siffror min påg,men du kan inte räkna."! Beviset på att det inte bara berodde på mig att det gick dåligt i matte var när vi fick en annan lärare,nämligen Bo Nilsson.Han var sträng och krävande men en utmärkt pedagog som gjorde att jag kunde kämpa mig till ett ba+ i matte,då var jag stolt och glad. Tyvärrr gick Bo bort i början av det här året, så idag tänker jag på honom och hyllar honom

i hans frånvaro. Även om jag önskat att han var med oss idag, så har han ju i högsta grad giltigt förfall! På tal om pedagoger så kan man väl lugnt säga att är det inom något på skolans område som det gått framåt med och utvecklats så är det inom pedagogiken! Vem minns man mer: Jo, Pecka Edfelt i gymnastik, Dahlström i geografi. Holm i historia. Elsa Nilsson i franska. Grape i teckning, Barbro Nilsson i engelska, Beijer-Olsen i tyska. Göta Rasmusson, klassförest. i realskolan, Ove Sandehn i slöjd. Kalle Rektor icke att förglömma. Ja, många var dem. En ständigt återkommande fråga under åtminstone åren i gymnasiet var: vad ska jag bli när jag blir stor?? Det fanns inte så mycket vägledning på den tiden men vi funderade nog alla lite till mans och kvinns. Under gymnasieåren var jag med i en

liten politisk förening som vi kallade Radikal
opinion och det var vad jag minns ganska
långt ut på vänsterkanten. Vår kritik gällde då,
inte minst religionens vara eller icke vara. Det
var väl där intresset för religion och teologi
vaknade hos mig även omdet då, som sagt, var
utifrån en väldigt kritisk synvinkel. Vi bjöd in
till debattkvällar med representanter för
kyrkan och andra som var kritiska. Vad jag
minns blev det givande kvällar. Börje Sagnert,
min blivande kh i Ystad var bl a med. Att jag då
var en präst i vardande fanns över huvud
taget inte i mina funderingar. Det kom sedan
jag börjat vid universitetet i Lund. Läste först
två betyg i engelska med en liten fundering
på att bli lärare men det gav jag upp. Det var
först när jag träffat min blivande svärfar,
Friedrich Würzner som intresset för teologi

väcktes på allvar.Han var organist i Mariakyrkan

och dessutom undervisade han i Musik här i

skolan.Han hade själv läst teologi i sitt hemland

Tyskland. Han hjälpte mig på traven och sa:

men läs teologi, det är intressant och bildande,

du behöver ju inte bli präst, du kan ju undervisa.

En tro på något högre hade jag om än lite

otydlig.Sagt och gjort,jag anmälde mig på

Theologicum i Lund och fann ganska snart

att det var en ny,spännande värld som öppnade

sig.Genom studierna fick jag också anledning

att besöka olika kyrkor och fira gudstjänster

och fann då ett lugn ,en sinnesfrid och en

harmoni som egentligen är oslagbar.Och då

hände också något som kan kallas ett växande

i tron på något större i tillvaron.En Gudstro.

Och så slog det mig, sedan jag börjat studierna:

tänk att ha privilegiet att få berätta om sin tro och tolka Bibeln för andra. Det är stort och därmed var tankarna på att bli präst väckta. Det blev därefter en mycket intressant studietid och att det blev den bananhar jag aldrig ångrat. Alla dessa kontakter med människor i glädje och sorg är ovärderliga.. Prätstvigningen i Lunds domkyrka den 7 dec. 1975 var en höjdpunkt och en fest. En vecka efter den var det ut i verkligheten med allt vad det innebär. Jag minns första begravningen i Sofielunds församling i Malmö, en redan då invandrartät innerstadsförsamling. Jag var mycket nervös inte minst vid besöket hos de sörjande. Men 1975 var det mer undantag än regel att man gjorde hembesök. Många präster ringde bara hem för ett kort samtal. Jag hade från början

ambitionen att besöka alla som ville ha
besök.En självklarhet idag.Jag minns stunden
innan jag skulle gå in i kapellet hur jag sa till
vaktmästaren att nu får du tänka på mig och
stötta mig i detta.Då sa han:nu får du klara
dig själv,bara in mig dig.Det var en tröskel
man skulle över.Den första begravningen,
det första dödsbudet som jag ombads ta hand
om och meddela. Det första sjukbesöket hos
en döende patient. Var och en på sitt sätt
höga trösklar att ta sig över.Minns också min
första kyrkoherde,en snäll gammal farbror
som hette Nils Gullberg.Han tog hand om
mig som sin son.Men en gång när jag
gick inne församlingshemmet så visslade
jag någon melodi och då kom han fram till
och sa:en präst visslar inte och sedan skrattade

han. Tror att han mer gav uttryck för andras fördomar om hur en präst ska vara än sina egna. Jag fick t o m röka på hans arbetsum.

Under mina år som präst har det sedan blivit olika tjänster. Präst på landet, präst här i min hemstad som många varnade mig för. Ska du verkligen söka till din hemstad där du lekt och gått i skola. Så blev det. Och det blev intressanta år. Det finns präster som efter sin prästvigning sökt till en församling och sedan stannat där. Det har inte lockat mig.

Jag har hela tiden sett nya utmaningar.

En del skule säkert kalla mig rastlös eller t o m hoppjerka. 1987 var jag FN-präst på Cypern ett halvt år. Vad minns jag från den tiden? Jo kamratskap, 48 vigslar, mest turister som kom ner och ville viga, några från bataljonen, två dödsolyckor med svenskar inblandade. Några

dödsbud. Återigen :i gädje o sorg!En spännande
upplevelse på en vacker ö. Sedan har jag vid några
tillfällen innehaft kyrkoherdetjänster,
chefspositioner,som inte alls passat mig och
därför har det också varit kortvarigt.Jag vill
vara präst,ute på fältet,ute i verkligheten och
möta människor . Mina 5 sista år före pensionen
innehade jag en tjänst som etisk rådgivare
och präst på behandlingshemmet Nämndemans-
gården i Blentarp.Här kände jag mig kanske mer
behövd än någon annanstans under mina
prästår.Till behandlingshemmet kom
trasiga,sjuka människor,där familjen splittrats
och man mist jobbet.Hit kom man med en tung
ryggsäck p g a sitt destruktiva beroende.I mig
fick de en samtalspartner med absolut
tystnadsplikt En lyssnare,en vägledare och en

tröstare. I mitt sista samtal med en patient,
jag säger patient för beroendet är en sjukdom,
brukade jag sedan de lagt av sin tunga börda
hos mig,fråga om jag fick be en bön för dem
innan de skulle ut i verkligheten igen.Och
de allra flesta sa med tårarna i ögonen:ja,gärna.
Och några sa:det är nog första gången någon
ber för mig.Och då bad jag följande som kan
vara en bön för oss alla,troende,tvivlare,sökare,
agnostiker och ateister,ja till och med för den
som bara tänker på kaffe när ni hör ordet
bönestund:":GUD,du är större än vad vi kan
begripa och förklara.....Vi kan egentligen bara
ha våra egna bilder och uppfattningar om vem
du är och vad du vill med oss och våra liv.Men
vi kan aldrig förstå hela din verklighet därför
att du är hela tiden större.Vi kanske inte heller
behöver förstå.Däremot kan jag känna din närhet

och din närvaro och se tecken på att du finns i många olika sammanhang i livet. Ibland kan det vara väldigt enkelt och vardagligt. Det kan vara så att jag möter en annan människa som utstrålar mycket av det som jag själv längtar efter i mitt eget liv. Att kunna känna ro och harmoni i mitt inre. Att kunna leva ett enkelt men rikt liv. Känna tillit. Ge förlåtelse och få förlåtelse. Att kunna älska och känna glädje och mening i livet. När jag då ser det hos en annan människa, kan jag känna att den människan har du sänt i min väg för att jag ska lära mig någonting viktigt i mitt eget sätt att leva. Jag tror också att du kan se in i våra allra innersta djup, vi kan kalla det för själens rum. Därinne ser vi tydligt våra fel och brister. Vi ser också konsekvenserna av ett liv

som vi egentligen inte vill leva.Du ser allt detta,
men då vet jag också att du dömer oss inte.Du
friar hellre än fäller.Och du kan säga
till oss att VEM DU ÄN ÄR,VAR DU ÄN ÄR och
VAD DU ÄN HAR SAGT OCH GJORT,så ÄR DU
SEDD,KÄND OCH ÄLSKAD.Jag ber nu för N N
tag emot honom/henne med hans fel och
brister men var framför allt en tydlig kraft
och en tydlig vägvisare på hans fortsatta
väg mot tillfrisknandet.Jag ber också för de
som står honom nära,anhöriga och vänner
och säg till honom:Nu kan du gå vidare:DU
ÄR ÄLSKAD OCH FÖRLÅTEN.AMEN! ”

MUSIKEN har en stor plats i mitt liv.Vill väl
inte precis påstå att musiklärarna i de olika
stadierna väckte intresset.Det var något som
jag själv fick upptäcka.Lyssnar på det mesta,
under min Sturm-und Drangperiod på

1960-talet var det mest Rolling Stones
men senare helst klassisk musik. Såg en
dokumentär om Ingmar Bergman hur
noga han var med musikalet i sina
filmer. Han ställde frågan: varifrån kommer
musiken? Han menade väl själv att musiken
och musikens värde talar tydligt om att det
finns en verklighet bortom denna och musikens
uppgift blir att låta oss ana denna verklighet,
som en slags ikon. Håkan Nesser, en favorit-
författare skriver i en av sina romaner ungefär
så här: "Musikens språk är unikt, därför att det
går via örat, rakt ner i hjärtat utan att ta
omvägen om huvudet." Ev. munspel kort!
Till sist och kanske en parentes. Många ggr
har jag när jag varit på teatern eller sett
någon rolig underhållning på TV tänkt: det

**hade varit roligt att stå där i rampljuset på
en scen. I tre år fick jag nöjet att medverka i
Ystadrevyn. Det är trots att det fick ett abrupt slut
något som jag bevarar som en rolig erfarenhet
och som en dyrbar skatt i mitt hjärta. Samma
sak gäller mina år här på Ystads Högre
Allmänna Läroverk, något att bevara och
minnas som en ,på det stora hela taget ,härlig tid!**

TACK FÖR MIG!